

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentaria Ac Disputationes In Primam Partem Divi Thomæ

Suárez, Francisco

Moguntiaë, 1620 [erschienen] 1621

Cap. 11. Hoc decretum esse dilectionem, & electionem prædestinationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84432)

semper provenire ex imperfecta cognitione. Secundo, quia Deus non intendit hoc bonum electorum solum tanquam priuatum huius, vel illius personæ, sed tanquam commune bonum huius regni cælestis, & ideo per se intendit varios gradus, & sedes eius: ergo totum illud cadit sub adæquatam intentionem Dei. Terrio, ipsa varietas effectuum, & mediocritas ostendit nobis huiusmodi fuisse Dei intentionem. Quarto, quia, vt dixi, eadem est ratio de quibusdam, & de omnibus electis. Quis autem neget Beatissimam Virginem fuisse præelectam ad cumulum gloriæ, quam habet? Idemq; est suo modo de Apostolis, & alijs sanctis præcipuis. Idem ergo est de omnibus dicendum.

7. Solum aduerto, hoc præcipue intelligi de gradibus beatitudinis, quo ad essentiam eius. Et potest etiam extendi ad accidentalialia præmia, quæ peccatum non supponunt necessario. Si autem est in gloria aliquod accidentale donum, quod necessario supponit peccatum, illud non potuit cadere sub hanc primam intentionem, quia necessario debet supponi permissio, & præmissio talis peccati, vt infra latius declarabo.

8. Potest vero quis obijcere, quia sequitur, peruenire hominem aliquando in hac vita ad eum statum gratiæ, in quo iam non potest crescere, nimirum si ad definitum gradum attingat. Imo etiam sequi, per Deum stare quo minus homo sanctior fiat, quã sit de facto, quia quantumuis homo conetur, nunquam poterit excedere gradum sibi infinitum. Sed hæc facilia sunt consideranti, voluntatem illam Dei non impleri, nisi per sapientem prouidentiam eius, per quam ita disponit vniuscuiusq; actiones, & vitæ progressum, vt tunc vita finiatur, quando impletur mensura eius. Et ideo ad primam illationem, absolute est neganda sequela, quia quamdiu homo in hac vita viuunt, potest crescere in gratia, & prædestinatio non impedit hoc, imo iuuat: quod autem vita finiatur simul cum termino prædestinationis, hoc non repugnat cum illo principio. Et eodem modo respondendum est ad alteram partem, in executione semper esse parata homini auxilia, quibus possit operari, & crescere, quantum voluerit, imo raro aliquem adæquate respondere vocationibus DEI. Et nihilominus has vocationes, & auxilia non aqualiter omnibus dari, sed iuxta mensuram diuinæ voluntatis, & dispositionis vniuscuiusq; quoad plura eorum, licet non quoad omnia, vt infra latius declarabimus.

CAPVT XI.

An hoc decretum dandi gloriam prædestinatis, fuerit eorum electio, vel dilectio, & quomodo hæc differant.

1. Disputatio hæc fere pertinet ad explicandas varias locutiones, & sententias authorum, tamen in materia tam graui neq; hoc prætermittendum est, ne ambiguitas verborum, vel confusionem pariat, vel periculum errandi creet. Scholastici ergo Doctores pro certo habent, decretum illud esse dilectionem Dei, & valde magnam, vt constat ex D. Th. dict. ar. 4. q. 23. & omnibus ibi scribentibus, & in i. d. 40. & 41. Neq; in eo dubitare quispiam potest, quia diligere aliquem est velle illi bonum, sed per hoc decretum vult Deus prædestinato maximum bonum, nempe gloriam æternam, ergo illum diligit, est ergo actus ille vera dilectio.

2. Quin potius dubitare solent Theologi. An hæc dilectio prædestinati sit maior, quam illa, qua Deus diligit reprobum eo tempore, quo iustus est. Vt videtur est apud D. Thom. 1. p. q. 20. art. 4. ad 5. & Alens. 1. part. q. 32. Memb. 2. Et in summa respondent sim-

Corum est hoc decretum esse dilectionem D. Thom.

Rationes dubitandi. D. Thom. Alens.

pliciter, & absolute plus amari prædestinatum, ratione huius voluntatis, seu decreti gratuiti dandi gloriam, quia simpliciter Deus vult ei maius bonum, scilicet vitam æternam, tamen secundum quid, seu pro illo tempore, quo præscitus est iustus, & prædestinatus est in peccato, plus amari reprobum, quia pro tunc est acceptus ad gloriam, ad quam, secundum præsentem illius temporis iustitiam, non est acceptus prædestinatus peccator.

Sed contra, nam per hunc actum dilectionis diligitur prædestinatus, etiam pro eo tempore, in quo non est iustus, ergo iam pro eo tempore plus diligitur simpliciter, & absolute. Patet consequentia, quia illa dilectio in se est simpliciter maior, ergo pro omni tempore, pro quo denominat hominem dilectum, denominat etiam magis dilectum. Respondetur ex mente D. Thomæ supra, amorem Dei esse causam bonitatis rei amata, & ideo pro quocumq; tempore, plus diligere Deum illam personam, cui pro eodem tempore maius bonum confert. At eo tempore, quo prædestinatus non est iustus, & reprobus est iustus, maius bonum confert Deus reprobo, quam prædestinato, quia confert præscito gratiam, quam non confert prædestinato, & ideo pro eo tempore simpliciter plus amat præscitum, quem pro tunc facit meliorem.

Sed adhuc vergeo. Nam vel hinc sequitur Deum pro illo tempore non diligere prædestinatum: vel difficultas non expeditur. Patet, quia si pro illo tempore diligit, ergo etiam pro illo tempore plus diligit. Probatur consequentia, quia per amorem maiorem pro eodem tempore diligit. Item quia in illo tempore ad maius bonum diligit. Quod si hoc non satis est, vt magis eum diligit, quia pro tunc non confert illi maius illud bonum, ergo non sufficit vt absolute diligit (dilectione vtq; supernaturali, de qua est sermo,) quia ex vi illius voluntatis, nullum bonum super naturale ei confert, vt suppono. Quod si tandem hoc concedatur, sequitur illud decretum non esse veram dilectionem Dei, contra hypothesim factam. Patet sequela, quia per illud decretum formaliter spectatum, vel nunquam Deus diligit hominem, vel semper, ac continuo diligit, quia ex parte Dei ille actus semper manet immutatus, & mutatio, quæ fit in homine pro diuersis temporibus, non prouenit ab illo actu formaliter spectato, cuius signum est (quia ille homo in omni tempore, & statu tam peccati, quam gratiæ, semper manet prædestinatus, seu præordinatus ex vi illius actus ad vitam æternam) ergo, si hoc satis est ad dilectionem semper denominat dilectum, vel si non est factis, nunquam denominat. Videtur autem vterius ex dictis concludi, non esse satis, quia Deus non amat, nisi bonum, & quia eius voluntas non præsupponit bonum, ideo non amat, nisi faciendo bonum: at per illum actum, vt sic, Deus non facit hominem bonum, ergo per illum actum non diligit hominem. Probat minor, quia, stante illo actu, & formali denominatione eius stat, hominem non esse bonum, ergo per illum actum Deus non facit hominem bonum.

Nihilominus dicendum est, actum illum esse veram dilectionem Dei erga hominem, vt est communis sententia, quæ iam satis probata est. Possumus autem distinguere duplicem Dei amorem. Vnum, quo tantum ordinat hominem ad aliquod bonum, aliud, quo confert illi tale bonum. Vt inter homines propositum dandi alicui bonum aliquod, dilectio quædam est, etiam si non statim moueat facultatem ad bonum illud conferendum. Et in Deo ipso non solum est signum præsentis amoris collatio alicuius doni, sed etiam promissio boni conferendi. Sicut quando D. E. V. S. promittit Abrahamæ futuram ex ipso Christi generationem, eo ipso ostendit præsentem amorem specialem erga ipsum, licet nondum bonum

5. Conclusio

Distinctio duplicis dilectionis erga hominem

8. Rationes dubitandi ad Thomam

bonum illud ei præstaret. Est ergo in Deo verus amor præordinans hominum ad aliquod bonum, secundum rationem distinctus ab eo amore, qui consistit in actuali collatione talis boni, & prior dici potest amor propositi & intentionis, posterior vero executionis. Vnde cum dicitur, Deum non amare eum, quem non facit bonum, vniuersè intellectum, simpliciter falsum est: nam illum, quem de creuit facere bonum pro aliquo tempore, ac deinceps pro tota æternitate, amat etiam pro illo tempore quo illum non facit bonum, quia etiam tunc ordinat illum ad tale bonum: amat ergo pro tunc amore ordinatio, non collatio talis boni pro tunc. Est ergo propositum illud, seu decretum saluandi aliquè vera dilectio Dei.

pluribus loquatur ad explicandas varias relationes. Inter quas prima est ad obiectum in quantum voluntas Dei vult ibi bonum: deinde vero resultat altera, quæ est prælationis ad alios: nam sub ea ratione D. Thom. de electione loquitur. Nec vero censo necessarium, vt electio supponat inæqualitatè præsertim in ordine consultationis, & intentionis: nam ex medijs æqualibus potest voluntas vnum accipere, & alia omittere. Quod maxime est in voluntate diuina necessarium, vt etiam D. Thom. art. 5. fatetur. Deniq; etiam in nobis nullam electionem esse censo; quæ nõ sit intrinsece aliqua dilectio. Ratio est clara, quia per electionem fertur voluntas in rem, quam eligit tanquam bonam, & illi vnitur: ergo diligit illam per eundem modum. Vt in exemplo posito, quando quis eligit aliquem, vt illum habeat familiarem amicum, per ipsammet electionem incipit diligere; quamuis illam dilectionem ad aliam maiorem, & magis familiarem amicitiam ordinet. Atq; etiam è contrario dilectio, si fit vnus ex multis, semper est electio, solum carere poterit hac denominatione, quando vnus tantum obiectum propter se amandum propositum fuerit.

D. Thom.

D. Thom.

CAPVT XII.

Electionem omnium saluandorum in eodem signo rationis factum fuisse.

IN hoc capite sermo non est de Christo Domino, sed de cæteris prædestinatis, tam Angelis, quam hominibus. Vnde prima ratio dubitandi est, quia Angeli sancti videntur prius electi ad gloriam quam homines. Probatur, quia prius sunt electi boni Angeli, quam mali præuisi sint peccare, sed homines non fuerunt electi, donec peccatum malorum Angelorũ fuit præuisum, ergo. Maior est certa, quia ante præscientiam peccati Angelorum præcessit permissio eius, ante permissioem vero voluntas creandi, & ordinandi illos (malos scilicet Angelos) ad gloriam, antecedenti voluntate: sed electio honorum simul facta est cum ordinatione malorum ad gloriam, ergo sine dubio præcessit permissioem, & præscientiam peccati Angelici. Minor autem probatur, quia homines electi sunt ad reparandas sedes Angelorum, vt aliqui colligunt ex illo Pauli ad Ephes. 1. *Instruare emina in Christo, quæ in cælis, & in terra sunt*: & solet etiam accommodari illud Psalm. 109. *Iudicabit in nationibus, implebit ruinas.* Vnde D. Bernard. serm. 1. de Aduentu, hinc sumptur rationem, ob quam homines redempti sunt, & non Angeli, quia ruina Angelorum per homines instaurata sunt, casus autem naturæ humanæ non poterat in inferiori aliqua natura reparari. Et eandem rationem habet Anselm. lib. 1. Cur Deus homo, c. 16. & 17. Ac deniq; August. in Enchir. c. 29. dicit: *Filios Ecclesie succedere in sedibus Angelorum, vt pace fruatur: quam illi amiserunt*: ergo electio hominum supponit præscientiam angelici lapsus

6. Prima ratio dubitandi.

Ephes.

Psalm 109 Bernard.

Anselm. August.

2. Ratio.

Sap 10.

August.

Secunda ratio dubitandi est, quia etiam ipsi homines non videntur simul, & in eodem signo rationis electi. Quia Adamus electus fuit ante præscientiam sui casus, alij vero electi sunt post præscientiam originalis peccati. In maiori suppono, Adam electum fuisse, quia saluatus est, Sap. 10. & iam dixi, omnes, qui saluantur, esse etiam electos. Ante peccatum etiã habuit Adam plures effectus suæ electionis: nã gratia, & iustitia, quam in sua creatione recepit, effectus fuit electionis eius, vt nunc suppono, & facile haberi potest ex dictis capite præcedenti, fuit ergo electus ante præscientiam sui peccati. Minor autem, videtur esse clara sententia Augustini libro 2. contra duas Epistolas Pelag. capitul. 7. de Prædestinat. & grat. capitul. 3. libro primo ad Simplician. quaestione secunda in Enchir. capitul. 49. & sæpe alias: *Faut*

6. Difficultas de actu electionis ex D. Thom.

7. De actu electionis diligere, & eligere pro aliquo.

8. De actu electionis pro aliquo.

Ephes. 1.

Respondetur ad D. Thom.

Handwritten notes in red ink on the right margin, including the word "Aureus" and other illegible characters.